

1 **Hvad Fatter gør er altid det rigtige** H. C. Andersen 1861

2

3 Nu skal jeg fortælle dig en historie, som jeg har hørt, da jeg var lille, og
4 hver gang jeg siden har tænkt på den, synes jeg at den blev bedre og bedre;
5 for det går med historier ligesom med mange mennesker, de blive kønnere og
6 kønnere med alderen.

7 Du har vel været ude på landet? Du har set et rigtigt gammelt bondehus
8 med stråtag; mos og græs vokser der af sig selv. Væggene er skæve,
9 vinduerne lave, ja, der er kun et eneste, der kan lukkes op; og hyldebusken
10 hælder hen over hegnet, hvor der er en lille pyt vand med en and eller
11 ællinger, lige under det knudrede piletræ. Ja, og så er der en lænkehund, der
12 gør ad alle og enhver.

13 Netop sådant et bondehus var der ude på landet, og i det boede et par folk,
14 bondemand og bondekone. Selvom de kun havde lidt, kunne de dog undvære
15 en ting, det var en hest, der gik og græssede i landevejs-grøften. Fader red på
16 den til byen, naboerne lånte den, og han fik lidt igen for det, men det var nok
17 bedre for dem at sælge hesten eller bytte den for et og andet, der kunne være
18 dem mere til gavn. Men hvad skulle det være?

19 "Det ved du fatter!" sagde konen, "nu er der marked i byen, rid du derind,
20 få penge for hesten eller gør et godt bytte; hvad du gør, det er altid det
21 rigtige. Rid ind til markedet!"

22 Og så bandt hun hans halsklud, for det forstod hun dog bedre end han; hun
23 bandt med dobbelt sløjfe, det så galant ud, og så pudsede hun hans hat med
24 sin flade hånd, og hun kyssede ham på hans varme mund, og så red han af
25 sted på hesten, som skulle sælges eller byttes bort. Jo, Fatter forstod det.

26 Solen brændte, der var ingen skyer! Vejen støvede, der var så mange
27 markedsfolk, til vogns og til hest og til fods. Det var hedt og der var ikke
28 skygge skabt på vejen.

29 Der gik én og drev en ko, den var så nydelig, som en ko kan være. "Den
30 giver vist dejlig mælk!" tænkte bondemanden, det kunne være et ganske godt
31 bytte at få den. "Ved du hvad, du med koen!" sagde han, "skulle vi to ikke
32 tale lidt sammen! Ser du, en hest, tror jeg nok, koster mere end en ko, men
33 det kan være det samme! Jeg har mere gavn af koen; skal vi bytte?"

1 "Ja fint nok!" sagde manden med koen og så byttede de.
2 Nu var det gjort, og så kunne bondemanden have vendt om, han havde jo
3 gjort, hvad han skulle, men da han nu engang havde besluttet at gå til
4 marked, så ville han til marked, bare for at se på det; og så gik han af sted
5 med sin ko. Han gik rask til, og koen gik rask til, og så kom de snart til at gå
6 lige ved siden af en mand, der gik med et får. Det var et godt får, godt i stand
7 og godt med uld.
8 "Det gad jeg nok eje!" tænkte bonden. "Det ville ikke komme til at savne
9 græs på vores grøftkant, og til vinter kunne man tage det ind i stuen hos sig.
10 I grunden var det rigtigere af os at holde får, end holde ko. Skal vi bytte?"
11 Ja, det ville manden med fåret da nok, og så byttede de, og bondemanden
12 gik med sit får hen ad landevejen. Der så han en mand med en stor gås under
13 armen.
14 "Det er en stor en, du har der!" sagde bondemanden, "den har både fjer og
15 fedt! Den kunne se godt ud i vores vandpyt! Den var noget for Mo'er at
16 samle skræller til! Hun har tit sagt, "bare vi havde en gås!" nu kan hun da få
17 den - og hun skal få den! Vil du bytte? Jeg giver dig fåret for gåsen og tak
18 til!"
19 Ja, det ville da den anden nok, og så byttede de; bondemanden fik gåsen.
20 Nu var han nær ved byen, trængselen på vejen tog til, der var et mylder af
21 folk og fæ; de gik på vejen og i vejkanten lige op i bommandens kartofler,
22 hvor hans høne stod tøjret for at den ikke i forskrækkelse skulle blive borte.
23 Det var en flot høne, der blinkede med det ene øje. "Kluk, kluk!" sagde den;
24 hvad den mente med det, kan jeg ikke sige, men bondemanden tænkte, da
25 han så hende: hun er den skønneste høne, jeg endnu har set, hun er kønnere
26 end præstens høne, den gad jeg nok eje! En høne finder altid et korn, den kan
27 næsten sørge for sig selv! jeg tror, at det er et godt bytte, hvis jeg får den for
28 gåsen! "Skal vi bytte?" spurgte han. "Bytte!" sagde den anden, "ja det var jo
29 ikke så galt!" Og så byttede de. Bommanden fik gåsen, Bondemanden fik
30 hønen.
31 Det var en hel del, han havde fået gjort på den rejse til byen; og varmt var
32 det, og træt var han. Han trængte til en dram og en bid brød; nu var han ved
33 kroen, der ville han ind; men krokarlen ville ud, ham mødte han lige i døren

1 med en pose helt fuld af noget.
2 "Hvad har du der?" spurgte bondemanden.
3 "Rådne æbler!" svarede karlen, "en hel sækfuld til svinene!"
4 "Det er da en farlig masse! Det skulle Mo'er se. Vi havde i fjor kun et
5 eneste æble på det gamle træ ved huset! Det æble blev gemt, og det stod på
6 bordet til det revnede. Det er en formue! sagde Mo'er, her kan hun få en
7 formue at se! Ja, jeg vil vise hende det!"
8 "Ja, hvad giver I?" spurgte karlen.
9 "Giver? Jeg giver min høne i bytte," og så gav han hønen i bytte, fik
10 æblerne og gik ind i krostuen, lige hen til disken, sin sæk med æblerne
11 stillede han op mod kakkelovnen, og der var ild i den, det tænkte han ikke på.
12 Mange fremmede var der i stuen, hestehandlere, studehandlere og to
13 englændere, og de er så rige, at deres lommer revner af guldpenge. Og
14 væddemål laver de, nu skal du bare høre!
15 "Suss! suss!" hvad var det for en Lyd ved kakkelovnen? Æblerne
16 begyndte at stege.
17 "Hvad er det?" Ja, det fik de da snart at vide! Hele historien om hesten, der
18 var byttet bort for koen og lige ned til de rådne æbler.
19 "Nå! Du får knubs af mutter, når du kommer hjem!" sagde englænderne,
20 "der vil ligge et hus!"
21 "Jeg får kys og ikke knubs!" sagde bondemanden, "vor Mo'er vil sige: hvad
22 Fatter gør, er altid det rigtige!"
23 "Skal vi vædde!" sagde de, "guldmønt i Pundevis! Hundrede Pund!"
24 "Det er nok at give mig spanen fuld!" sagde bondemanden, "jeg kan kun
25 vædde spanen fuld med æbler og mig selv og Mutter med!"
26 "Top! top!" sagde de, og så var det væddemål gjort.
27 Kromandens vogn kom frem, englænderne kom op, bondemanden kom op,
28 de rådne æbler kom op, og så kørte de hjem til bondens hus.
29 "God aften, Mo'er!"
30 "Tak, Fa'er!"
31 "Nu har jeg gjort bytte!"
32 "Ja, du forstår det!" sagde konen, tog ham om livet og glemte både posen
33 med æbler og de fremmede.

1 "Jeg har byttet hesten bort for en ko!"
2 "Gud ske lov for mælken!" sagde konen, "nu kan vi få smør og ost på
3 bordet. Det var et dejligt bytte!"
4 "Ja, men koen byttede jeg igen bort for et får!"
5 "Det er bestemt også bedre!" sagde konen, "Du er altid betænksom; til et
6 får har vi lige græs nok. Nu kan vi få fåremælk og fåreost og uldne strømper,
7 ja, en ulden nattrøje! den giver koen ikke! Hun taber hårene! Du er en
8 inderlig betænksom mand!"
9 "Men fåret har jeg byttet bort for en gås!"
10 "Skal vi virkelig have mortensgås i år, lille Fatter! Du tænker altid på at
11 glæde mig! Det er en yndig tanke af Dig! Gåsen kan stå i tøjr og blive endnu
12 mere fed til Mortensdag!"
13 "Men gåsen har jeg byttet bort for en høne!" sagde Manden.
14 "Høne! det var et godt bytte sagde konen, "Hønen lægger æg, den ruger ud,
15 vi får kyllinger, vi får en hel hønsegård! Det er jo lige hvad jeg har ønsket
16 mig!"
17 "Ja, men hønen byttede jeg bort for en pose rådne æbler!"
18 "Nu må jeg kysse dig!" sagde konen, "Tak, min egen mand! Nu skal jeg
19 fortælle dig noget. Da du var af sted, tænkte jeg på at lave et rigtigt godt
20 måltid til dig: Æggecake med purløg. Æggene havde jeg, løgene manglede
21 mig. Så gik jeg over til skolelæreren, der har de purløg, ved jeg, men konen
22 er nærig, det søde asen! jeg bad om at låne -! Låne? sagde hun. Ingenting
23 gror der i jeres have, sagde hun, ikke engang et råddent æble"! Nu kan jeg
24 give hende ti, ja, en hel pose fuld! Det er grin, Fa'er!" Og så kyssede hun ham
25 lige midt på munden.
26 "Det kan jeg lide!" sagde englænderne. "Altid ned ad bakke og altid lige
27 glad! Det er nok pengene værd!" og så betalte de hundrede pund i guldpenge
28 til bondemanden, som fik kys og ikke knubs.
29 Jo, det betaler sig altid, at konen indser og forklarer at Fatter er den
30 klogeste, og hvad han gør, er det rigtige.
31 Se, det var nu den historie! Den har jeg hørt som lille, og nu har du også
32 hørt den og ved, at hvad Fatter gør, det er altid det rigtige.